

Чернівецький торговельно-
економічний інститут
Державного торговельно-
економічного університету

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ: ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ

Міжнародна науково-
практична конференція

24.05.2024

м. Чернівці

Міністерство освіти і науки України
Чернівецька обласна військова адміністрація
Чернівецька обласна рада
Чернівецька міська рада
Державний торговельно-економічний університет
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Громадська організація «Інститут сучасних інформаційних досліджень»
Університет ім. Стефана чел Маре (м. Сучава, Румунія)
Вища школа економіки та менеджменту державного
управління (м. Братислава, Словаччина)
Університет ARTIFEX (м. Бухарест, Румунія)
Університет менеджменту безпеки (м. Кошице, Словаччина)
Університет Трансмонтани і Верхнього Дору (м. Віла-Реал, Португалія)
Лодзинський університет (м. Лодзь, Польща)

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ: ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**24 травня 2024 року
м. Чернівці (Україна)**

Чернівці
Мехногринк

2024

УДК 330:336:364+332.14
Ф59

Ф59 *Фінансово-економічні, соціальні та правові аспекти розвитку регіонів: загрози та виклики* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 24 травня 2024 р. Чернівці : Технодрук, 2024. 432 с.
ISBN 978-617-8034-47-4

Весь період з початку повномасштабного вторгнення росії є для українців безперервним часом загроз та викликів абсолютно в усіх сферах економіки нашої країни. Розвиток фінансово-економічної, соціальної та правової сфер у цей непростий час потребує нових підходів та інновацій.

У збірнику досліджено фінансову політику розвитку регіонів України у період воєнного стану. Особливу увагу приділено питанням інформаційної та економічної безпеки розвитку регіонів і проблемам протидії корупції, фінансовим та економічним злочинам. Висвітлено аспекти розвитку обліку, аналізу й аудиту в умовах регіональної інноваційної трансформації соціально-економічних систем. Розглянуто євроінтеграційні процеси в менеджменті, маркетингу та міжнародній логістиці. Для розвитку туризму запропоновано запровадити інновації в готельно-ресторанній сфері.

Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, які цікавляться зазначеними питаннями.

УДК 330:336:364+332.14

Роботи надруковано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, несуть автори публікацій.

Підписано до друку 06.05.2024 р.

ISBN 978-617-8034-47-4

© ЧТЕІ ДТЕУ, 2024
© Технодрук, 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. Фінансова політика регіонального розвитку: пріоритети, тенденції, напрями реалізації

Hnatyshena Iryna, Kardynal Serhij FINANCIAL AID FROM GERMANY TO UKRAINE IN THE WAR	12
Борисенко Володимир, Борисенко Дмитро СИСТЕМНА ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРИ ОБГРУНТУВАННІ НАПРЯМІВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	16
Вдовічен Анатолій, Чорновол Алла НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ	20
Drin Iryna, Chornovol Alla, Rylieiev Serhii CREATING A PORTFOLIO OF FINANCIAL PAYMENT OBLIGATIONS IN TERMS OF TODAY'S RISKS	24
Ігнатенко Тетяна, Юхненко Марія ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ПОСЛУГ	28
Конєва Ірина, Ворожко Костянтин МОБІЛЬНИЙ БАНКІНГ В УКРАЇНІ	31
Кучерівська Софія ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД ЗАХИСТУ І ЗБЕРЕЖЕННЯ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ ТА ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ СТИХІЙНИХ ЛИХ І ТЕХНОГЕННИХ АВАРІЙ	34
Кучмійова Тетяна, Слободян Тетяна РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК КЛЮЧОВОГО ЧИННИКА УСПІШНОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	37
Макогон Валентина ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	41
Малярчук Олексій «ДІЯ» ЯК ЕФЕКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ	44
Підлипна Радміла, Індус Катерина ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	50
Радіонов Юрій ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ В УМОВАХ ВІЙНИ	53

Редзюк Євгеній ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ВІД ЄС «UKRAINE FACILITY»	58
Смочко Валерія, Юрченко Ярина ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИХ ІНДИКАТОРІВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ДЕРЖАВИ	64
Грицюк Ілля, Табенська Юлія ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ: НОВІ ПРАВИЛА ТА ВИКЛИКИ	69
Томнюк Тетяна НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	72
<i>СЕКЦІЯ II. Розвиток обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в умовах регіональної інноваційної трансформації соціально-економічних систем</i>	
Ciobanu Ghenadie, Bagrii Konon ACCOUNTING IN ROMANIA VS UKRAINE: COMPARISON AND MAIN DIFFERENCES	76
Moshkovska Olena, Bozhko Dariia, Vitkovska Kateryna HISTORICAL ASPECTS OF THE DEVELOPMENT OF ACCOUNTING IN JAPAN	81
Moshkovska Olena, Yakymenko Viktoria PECULIARITIES OF TAXATION IN GERMANY	86
Багрій Конон РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ХМАРНИХ СЕРВІСАХ	90
Бегун Світлана ВАЖЛИВІСТЬ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ	93
Безверхий Костянтин ЗВІТНІСТЬ ПРО СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ЇЇ АУДИТ: ЕМПІРИЧНИЙ ДОСВІД КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ КАНАДИ	97
Гайдучок Тетяна ФОРЕНЗІК-КОНТРОЛЬ: ЗАХИСТ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ ТА ВИЯВЛЕННЯ ШАХРАЙСТВА	101
Гресь Наталія ЗАУВАЖЕННЯ ДО ОБОВ'ЯЗКОВИХ РЕКВІЗИТІВ ТИПОВОЇ ФОРМИ ЗВІТУ ПІЗДВІТНОЇ ОСОБИ	106

Гут Любов СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	110
Ігнатенко Тетяна, Розумець Яна ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТОВАРІВ В ОПТОВІЙ ТОРГІВЛІ	114
Ігнатенко Тетяна, Черненко Марія ЗМІНИ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ПІД ЧАС ВІЙНИ	118
Ігнатенко Тетяна, Шамрай Софія ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ	122
Ігнатенко Тетяна, Шишкіна Марина ВИКОРИСТАННЯ ОБЛІКУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	126
Лалакулич Марія, Рибаківа Леся ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ, КЛАСИФІКАЦІЇ ТА ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ	130
Маначинська Юлія, Боднарчук Дмитро РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В АГРОБІЗНЕСІ: ВИКЛИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ	133
Маначинська Юлія, Капра Яна МОНІТОРИНГ ОПЕРАЦІЙ З ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ АГРАРНИХ СУБ'ЄКТІВ: ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ	136
Маначинська Юлія, Макаруч Богдан УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ	139
Маначинська Юлія, Мацків Євгеній УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ДОХОДІВ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ЇХ ЗМІНИ В АГРОСЕКТОРІ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ	142
Маначинська Юлія, Ніколаєнко Юлія ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТОВІРНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ АГРОСЕКТОРУ В УМОВАХ ВІЙНИ	146
Маначинська Юлія РОЗВИТОК ОБЛІКУ В СИСТЕМІ МСО ТА ПРОФЕСІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ: ЦИФРОВИЙ АСПЕКТ	149
Маначинська Юлія, Фірчук Марія БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	152

Любов Гут, к.е.н., доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
м. Чернівці

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Криза як явище – це важливий етап розвитку економічної системи на всіх рівнях підприємства і характеризується піковим загостренням існуючих протиріч у структурі й ефективності економічних процесів, як у внутрішньому становищі організації, так і в її взаємодії із зовнішнім світом, що призводить до різкого погіршення фінансового стану підприємства або навіть до банкрутства.

Криза характеризується не тільки несприятливими фінансово-економічними наслідками, а слугує одним з базових стимулів розвитку організації, інструментом якісної трансформації її організаційної структури та оптимізації непродуктивних ланок діяльності. Наявність деструктивних впливів екзогенних чинників лише інтенсифікує внутрішні кризові процеси і може призвести до зупинки підприємства та його подальшої ліквідації підприємства.

Стратегічне антикризове управління – це комплексна система забезпечення стабільного функціонування та розвитку організації в умовах впливу об'єктивних факторів, таких як зміни зовнішнього середовища та економічна невизначеність, що допомагає створенню ефективних інструментів передбачення, нейтралізації та протидії існуючим і потенційним загрозам у різних часових горизонтах, які відбуваються циклічно і безперервно протягом життєвого циклу підприємства. Тому головною метою антикризового управління є діагностувати очікувану кризу на ранній стадії, відновити рівновагу компанії та забезпечити сприятливі умови для її подальшого розвитку [1, с. 52].

У сучасних умовах невизначеності антикризове управління використовується за ситуацією, аніж комплексно [2, с. 46]. Тому,

на нашу думку, важливо систематизувати основні етапи здійснення стратегічного антикризового управління підприємством:

1. Проведення загальної діагностики поточної фінансово-економічної ситуації з метою своєчасного виявлення та попередження потенційних загроз і можливих проблем для стабільного функціонування підприємства.

2. Постійний моніторинг внутрішніх та зовнішніх факторів, які впливають на зміну показників ефективності підприємства за видами діяльності.

3. Оцінка поточного економічного потенціалу підприємства з метою виявлення можливостей формування ресурсного забезпечення антикризових заходів та мобілізації потенційних резервів їх фінансування.

4. Розробка системи стратегічних цілей та завдань антикризового управління у вигляді контрольних показників та динаміки їх кількісних та якісних змін в поєднанні з конкретними термінами їх досягнення.

5. Розробка заходів оперативного та тактичного планування аналітиками для прогнозування майбутніх показників шляхом вибору відповідних інструментів антикризового управління, забезпечення комунікації, затвердження цих планів на кожному рівні управління та обґрунтування неефективних методів зниження негативних наслідків кризових явищ для формування сталого розвитку в майбутньому [3, с. 238; 4, с. 17].

6. Впровадження запланованих заходів та їх реалізації шляхом впровадження ефективних управлінських практик для забезпечення моніторингу виконання завдань і мотивації своєчасного та якісного їх виконання.

7. Динамічне коригування впроваджуваних заходів передбачає забезпечення швидкого та гнучкого реагування керівництва на результати управлінського оцінювання ефективності реалізації антикризових заходів.

У сучасних умовах господарювання не існує універсального стратегічного антикризового управління, тому важливим питанням

є врахування конкретних організаційних умов для їх впровадження при визначенні базових функціональних аспектів стратегічного антикризового управління.

Фінансово-економічний аспект пов'язаний із використанням ключових індикаторів фінансового стану підприємства, пошуком заходів з оптимізації структури дебіторської та кредиторської заборгованостей; пришвидшення оборотності активів; вдосконалення процесу управління виробничими запасами; застосування інструментів хеджування окремих видів ризиків.

Виробничий аспект охоплює оптимізацію технічних та технологічних витрат виробничої діяльності підприємства шляхом оцінки поточної структури собівартості продукції, подальшої ідентифікації і ліквідації непродуктивних витрат та запровадження ощадливих технологій виробництва.

Маркетинговий аспект полягає в оцінюванні запровадженого комплексу маркетингу для всього асортименту товарів підприємства, оцінки збутової політики з обґрунтуваннями внутрішніх можливостей виходу на нові ринки.

Інноваційно-інвестиційний аспект полягає в пошуку можливостей скорочення низькорентабельних активів у структурі капіталу підприємства, їх продаж, розробці заходів оптимізації інвестиційного портфеля, розміщення вільних фінансових ресурсів у перспективні інноваційні проекти.

Інформаційно-комунікаційний аспект полягає в забезпеченні інформаційної безпеки підприємства (захист інтелектуальної власності, підтримка іміджу, пошук легальних способів економічної розвідки діяльності конкурентів) та організації ефективної системи зворотного зв'язку зі споживачами продукції. шляхом впровадження програмного забезпечення для обліку витрат і готової продукції, створення бази даних надійних і ненадійних постачальників (обробка дебіторської заборгованості) і споживачів, підтримки інфраструктури для обміну інноваційними технологіями для виробництва якісної, конкурентоспроможної продукції [4, с. 17].

Соціальний аспект полягає в пошуку заходів з оптимізації штату підприємства, розробці індикаторів ефективності трудової діяльності, зміні підходів до мотивації праці та застосуванні концепції соціально-відповідального бізнесу.

Отже, в контексті вищезгаданих стратегічних аспектів функціональної спрямованості антикризового управління фінансовому менеджеру та керівництву важливо правильно розставляти пріоритети відповідно до поточної економічної ситуації, основних сфер діяльності та особливостей самого підприємства.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т. Стратегія як інструмент антикризового управління на підприємстві. *Економіст*. 2013. № 8. С. 51-53.
2. Ковбас Г. І. Стратегічні аспекти антикризового управління у контексті усунення загроз мотивації персоналу підприємств. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. 2019. Т. 21. С. 45-50.
3. Рудик О. Р. Методичне забезпечення антикризової діагностики вітчизняних підприємств. *Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна*. 2007. Вип. 18. С. 236-240.
4. Тульчинський Р. В., Кириченко С. О., Ружицький А. В., Салоїд С. В. Стратегічні аспекти формування системи антикризового управління підприємством. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. №9. С. 15-19.

Liubov Gut, PhD of Economic Sciences, Associate Professor,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

STRATEGIC ASPECTS OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE

The essence of anti-crisis management of the enterprise is defined, the main stages of the implementation of strategic anti-crisis management of the enterprise in modern conditions of uncertainty are systematized, the basic functional aspects of strategic anti-crisis management are proposed for implementation, which will allow the financial manager and management to set priorities correctly in accordance with the current economic situation, the main areas of activity and the peculiarities of functioning enterprises.